

دستگاه دیپلوماسی یا اداره بیروکراسی؟؟؟

(استاد صباح)

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Foreign Affairs

د افغانستان اسلامي
جمهوريت
وزارت امور خارجه

«قوم گرایی، حامی گرایی (پارتی بازی)، رقابت های داخلی میان جناح های مختلف وزارت خارجه و مداخله مقام های ارشد» درپروسه استخدام کارمندان این وزارت حاکم است.

ماهیان شهرما از کوسه ها وحشی ترند

بره های این حوالی گرگ ها را می درند

سایه از سایه هراسان در میان کوچه ها

زنده ها هم آبروی مرده ها را می برند.

وزارت خارجه در هر کشور به عنوان عالی ترین نهاد در زمینه تامین سیاست خارجی فعالیت میکند، این وزارت درکنار وظایف دیگر، نهادی است که حافظ منافع ملی و اتباع آن کشور در محیط خارج به شمار میرود. براساس ماده پنجم قانون کارکنان خدمات دیپلوماتیک و قنصلی و با در نظر داشت اصل شایسته سالاری و سیاست کادری وزارت امور خارجه کشور جهت استخدام جوانان مستعد، نخبگان واجد شرایط هر سال امتحان کانکور را برگزار می کند که باید جوانان از طریق پروسه رقابت آزاد به این وزارت استخدام شوند. گفتنی است که در ۳۱ اسد سال روان، ۱۳۳۰ تن برای جذب در ۵۰ پُست مختلف وزارت امور خارجه در حالی در امتحان شمولیت شرکت کردند که قبلاً یکتعداد افراد بدون امتحان در کرسی های این وزارت راه یافته اند. درحالی که از جمله افرادی که در امتحان شمولیت شرکت نموده بودند مصاحبه های ده ها تن آنان تمام شده و منتظر مکتوب مقرری هستند، اما گفته میشود که به عوض آنان نزدیکان ضرار احمد عثمانی وزیر سابق خارجه و وابستگان مقامات حکومتی و اعضای شورای ملی تقرر یافته اند.

کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری اخیرا گزارشی را نشر کرد که نشان دهنده «قوم گرایی، حامی گرایی (پارتی بازی)، رقابت های داخلی میان جناح های مختلف وزارت خارجه و مداخله مقام های ارشد» در پروسه استخدام کارمندان این وزارت است. رئیس اجرایی این کمیته گفت که این گونه استخدام ها برابری افغان ها را که در قانون اساسی تضمین شده است تضعیف می کند. این گونه اعمال مایه نگرانی بزرگ شده است. این کمیته گفته است که سال گذشته چهل هشت تن از میان هزار و سه صد تن در امتحان شمولیت وزارت خارجه کامیاب شدند، اما هیچ کدام آن ها استخدام نشده اند، در عوض چهل تن دیگر از مجاری مختلف در روزهای کار وزیر سابق استخدام شده اند. گزارش این کمیته نشان می دهد که خانواده ها و افراد نزدیک با مقام های حکومت در وزارت خارجه مقرر شده اند. براساس این گزارش، دوازده تن از بستگان نزدیک نمایندگان قبلی و کنونی پارلمان، چهار خواهر و برادر وزیران سابق و هفت تن دیگر از بستگان مقام های ارشد فعلی و سابقه در وزارت خارجه استخدام شده اند.

این گزارش حاکی است که در فرستادن دیپلومات ها به خارج نیز معیار علمی در نظر گرفته نشده است، چنانکه بسیاری آن ها صرف سند فراغت لیسه را داشته و عده دیگر براساس پالیسی استخدام مبتنی بر شایستگی، واجد شرایط نمی باشند. اداره نظارت از مبارزه با فساد اداری همچنین از مشکلاتی در توزیع پاسپورت های دیپلوماتیک خبر داده و گفته است که

«چهار هزار و شصت و یک صد و پنجاه پاسپورت دیپلماتیک به طور غیرقانونی و روی روابط شخصی به افراد فاقد شرایط صادر گردیده است». همچنین در گزارش این نهاد آمده است که از پاسپورت های دیپلماتیک در سفرهای شخصی و حتی پس از ختم وظیفه نیز استفاده شده است.

کمیته مشترک نظارت بر مبارزه با فساد اداری به وزارت خارجه پیشنهاد کرده است که پالیسی خاص منع قوم گرایی را طرح نماید و استخدام کارمندان دیپلماتیک و قونسلی را به داشتن سند ایزناس مشروط سازد. این کمیته شش عضو داخلی و خارجی دارد که از سوی حکومت افغانستان و جامعه المللی معرفی شده اند. این کمیته بر اساس فیصله های کنفرانس کابل و لندن برای نظارت بر مبارزه با فساد ایجاد شده است و هر شش ماه از فعالیت های خود گزارش می دهد. بلی !

تقریر و جوابجای و ابستگان مقامات دولتی به یک امر عادی تبدیل گردیده است. عبدالحی حیدر سفیر در پولند- نامبرده طی سیزده سال حکومت کرزی سفیر در پولند و قزاقستان بوده و طی این مدت صرف به مدت سه سال انهم بحیث معین اداری در داخل کشور کار نموده است. تقریر و تابعیت پولندی دارد منحیث سفیر افغانستان خلاف قانون است.

محمد اکبر محمدی که فارغ مکتب ابوحنیفه می باشد در طی سیزده سال حکومت کرزی صرف دو سال را در وزارت خارجه کار نموده یازده سال را سه مرتبه در سفارت افغانستان در اوکراین و قزاقستان سپری نموده است.

عبدالهادی نجری سرپرست قونسل در دبی بعد از ششماه مقرر در وزارت خارجه توسط ضرار احمد مقبل عثمانی وزیر خارجه در نخست سکرتر دوم و بعد از سه ماه سکرتر اول و سرپرست قونسل شد.

در قونسل کشور در کوئته پاکستان رشوت و کاغذ پرانی بیداد مینماید،

مومند جنرال قونسل در کوئته پاکستان بعد از ختم وظیفه از تهران با تلاش گل آغا شیرزی به کوئته پاکستان جنرال قونسل مقرر شد. در ماه نخست تقریر ضرار مقبول ۱۱ نفر از نزدیکانش به شمول شعبی حبیبی در خارج مقرر شدند.

سپنتا با اشغال کرسی وزارت خارجه اعلان کرد که هیچ سفارشی از اهل قدرت در مورد تقریر دیپلماتها را نمی پذیرد، اما عملاً تغییر و نوآوری های که ضروری بود و توقع میرفت به انجام نرسانید.

میگویند، در قونسلگری افغانستان در شهر جده کشور عربستان سعودی دو جنرال قونسل در یک زمان ایفای می نمود.

خلیل الرحمن حناتی

محمد اصیل صادقی

قرارگزارشات، چندین بار کارمندان جنرال قونسل شاهد جنگ فیزیکی دو جنرال قونسل بوده اند.

بدبختانه از جمع دوصد و نود و پنج کارمند تاجیک وزارت خارجه یکصد و بیست نفر آن از پنجشیراند که این رقم شامل کارمندان تخنیک از جمله دریورها، آشپزها، و غیره کارمندان غیر دیپلماتیک نمیشود.

سپنتا به مثابه روشنفکری مکتبی باید تخصص تحصیلی و استعداد و توانائی را در تقریر سفراء و قونسل ها مد نظر میداشت و انانکه بر اساس مصلحت و روابط فامیلی و شخصی به سالهای متعدد در سفارتخانه ها و جنرال قونسل تقریر یافته بودند

سبکدوش میگردید که نگریدید.

صمد عمر قبلاً سفیر در کانادا که از سال دوهزار و دو و تا کنون در خارج اقامت دارند.

حکیمی قبلاً سفیر در کشور امبرطوری جابان و در کشور چین هشت سال است در خارج از کشور اقامت داشتند.

زلمی عزیز معین سیاسی اسبق وزارت که بعد از تقاعد شان بصفت سفیر در مسکو تقریر یافتند و شش سال در کشور روسیه حضور داشتند.

طرزی اضافتر از هشت سال در خارج فعالیت دیپلماتیک مینمودند.

مسعود خلیلی سفیر در ترکیه و قبلاً در کشور هند که اضافتر از پانزده سال در خارج اقامت دارند.

جنرال اصف دلاور سفیر در اوکراین حدود ده سال در خارج کشور اقامت میکردند.

سید طیب جواد سفیر در امریکا اضافتر از هشت سال وظیفه دیپلماتیک داشتند.

محمد ظاهر عزیز سفیر در یونسکو ده سال.

سید شهاب الدین داماد سید منصور نزدیک به پنج سال میشود در سفارت افغانستان در تاشکند امیده است.

سلطان محمد بنیاد جنرال قونسل در هالند و قبلاً مستشار در جرمنی اضافتر از دوازده سال است که در خارج هستند. و ده

هاچره دیگر و تفری یکتعداد اشخاصی غیر مسلکی به اساس زدوبندهای حزبی و گروپی. جابجای هراتیان در وزارت امور خارجه بگونه مثال مرادیان، سلطان احمد بهین سخنگوی و فعلاً سفیر در چین و... با روی کار آمدن حکومت وحدت ملی امید ها برای برچیده شدن فساد مالی و اداری زیاد گردید هنوز هم این امیدواری است تا افرادی که تا کنون و با خیال راحت مشغول سو استفاده از منابع مالی دولت هستند جلوشان گرفته شود. یکی از این افراد محمد اکبر عمرزاده اتشه نظامی سفارت در پکن جمهوری خلق چین می باشد، موصوف که اسناد تقلبی انجینری و وسایط زرهی دارد سه سال قبل توسط نظری معین اول وزارت دفاع با رتبه جگرنی بحیث معاون اتشه نظامی تفررو بعدا ارتقا نموده و اتشه نظامی گردید و بار دوم ارتقا داده شده و رتبه دگرمی گرفت و همه اینها با پادرمیانی مستقیم معین وزارت دفاع صورت گرفت است. این درحالی است که تعداد زیادی از جنرالان با تجربه و پاک نفس در وزارت دفاع در بست احتیاط هستند.

بعد از بررسی در سفارت افغانستان مقیم دهلی جدید انجام یافته مبلغ چهار میلیون دالر در هشت سال اخیر مفقود است. به گفته مسوولان دفتر تفتیش مرکزی یک مبلغ یعنی در حدود سه میلیون دالریه حساب شخصی یکی از دیپلمات ها به نام محمد امین مسرور مسوول مالی بطور ماهوار و بعداً مسوول قونسل سفارت افغانستان مقیم دهلی جدید روزانه و در طول مدت هشت سال انتقال یافته است.

بسیاری از سران حکومتی و اقوام شان دارای چندین پاسپورت رسمی دولتی هستند. وزارت امور خارجه طی پنج سال گذشته چهار جلد پاسپورت سیاسی و سه جلد پاسپورت خدمت برای حبیب الله اصغری یکن از مشاوران اداره امور ریاست جمهوری صادر کرده است. همینگونه دو جلد پاسپورت سیاسی و دو جلد پاسپورت خدمت برای همسر موصوف صادر شده است. گفندی است همسر اصغری خانم خانه بوده و هیچگونه وظیفه رسمی و دولتی ندارد. پاسپورت های سیاسی مورد نظر بنا بر ملحوظات شخصی و تجارتي توسط صدیق حمید رییس اسبق تشریفات وزارت خارجه صادر گردیده است. پاسپورت سیاسی پاسپورت دیپلماتیک پاسپورت خدمت پاسپورت دولتی یک تن از اعضای کمیسیون امنیت داخلی مجلس اعلام کرد که حکمت خلیل کرزی معاون سیاسی وزارت امور خارجه در کمیسیون امنیت داخلی مجلس نمایندگان حضور یافته و از حدود پنج هزار

پاسپورت سیاسی غیر قانونی که اکثراً به درخواست اعضای هر دو مجلس برای خود یا فامیل و بستگان و یا در بدل پول صادر گردیده شکایت کرد. وی از کمیسیون امنیت داخلی مجلس خواست که حدود چهار هزار و ششصد و پنجاه جلد پاسپورت سیاسی غیر قانونی اخذ شده از این وزارت در سالهای گذشته را مسترد کنند. مقام های وزارت خارجه می پذیرند که شمار زیادی از پاسپورت های سیاسی میان افراد غیر واجد شرایط توزیع شده است. رئیس تشریفات و مسوول پاسپورت های قونسل وزارت خارجه در نشست کمیسیون امور بین المللی مجلس سنا گفتند که تا کنون حدود ۴۱۴۲ پاسپورت سیاسی توزیع شده است.

این درحالیست که پیشتر معین سیاسی وزارت امور خارجه گفته بود که برای چهار هزار و ششصد و پنجاه نفر در کشور به گونه غیر قانونی پاسپورت سیاسی توزیع شده است. معین سیاسی وزارت خارجه گفته بود که وزارت امور خارجه تا به حال ۴۶۵۰ جلد پاسپورت سیاسی خلاف قانون، برای کسانی که مستحق نبوده اند، توزیع کرده است. باین حال، در جلسه کمیسیون امور بین المللی مجلس سنا طرحی به منظور توزیع بهتر و تفکیک اشخاص واجد شرایط به وزارت عدلیه فرستاده شده است. این کمیسیون از مسوولین وزارت خارجه خواسته که فهرست افراد دارای پاسپورت های سیاسی، همراه اسامی و موقف فعلی شان فرستاده شود. همچنان فهرست کشورهای که با افغانستان رفع و بیزه دارند، به صورت کتبی به کمیسیون امور بین المللی مجلس سنا نیز باید ارسال شود. گفته می شود که شماری از اعضای شورای ملی، زورمندان و خانواده های مقام های دولتی پاسپورت های سیاسی در اختیار دارند.

کمیسیون امنیت داخلی مجلس نیز خواهان گرد آوری همه این پاسپورت ها شده اما در پهلوی آن از مسوولین در میدان هوایی کابل خواسته که برای اقارب شان نیز سهولت ایجاد شود تا از راه VIP میدان هوایی کابل استفاده کنند. قرار بوده که به اعضای مجلس پاسپورت خدمت صادر شود نه سیاسی. اما در زدوبندهای قبلی اعضای هر دو مجلس با مسوولان وزارت خارجه کشور، حدود پنج هزار جلد پاسپورت سیاسی غیر قانونی صادر شده است. مبلغ چهار میلیون دالر در سفارت افغانستان در دهلی جدید مفقود است.

وزارت امور خارجه می‌گوید از این که شماری از دیپلماتان پس از ختم ماموریت‌شان به کشور بازمی‌گردند، نگران است؛ اما به منظور جلوگیری از پناهنده شدن دیپلماتان، در نظر دارد معاش آنان را افزایش دهد و برای خانواده‌های‌شان، آپارتمان‌های رهائشی خریداری کند. افزایش معاش و خرید خانه و آپارتمان، یک اقدام تشویقی برای دیپلماتان است تا پس از ختم ماموریت‌شان، دوباره به کشور بازگردند. در هشت سال گذشته نزدیک به چهل فیصد از دیپلمات‌های وزارت خارجه در پایان ماموریت‌های خود، از بازگشت به کشور خودداری کرده‌اند.

بیشتر دیپلمات‌های برنگشته، کسانی‌اند که به سفارش مقام‌های بلندپایه دولتی به‌حیث دیپلمات در نمایندگی‌های سیاسی در بیرون از کشور مقرر شده‌اند. شمار کارمندان و دیپلمات‌های نمایندگی‌های سیاسی و قنصلی، نزدیک به هفت صد تن می‌رسد. همچنان نوبازیکن تیم فوتبال افغانستان در سال ۲۰۰۳ پیش از انجام مسابقه با تیم ایتالیا، در رم، فرار کردند. ۵ بازیکن فوتبال خیابانی و یک خبرنگار ورزشی در سال ۲۰۰۸ پس از پایان مسابقات از استرالیا بازنگشتند.

۵ بازیکن کریکت در سال ۲۰۰۹ پس از انجام مسابقه از کانادا، تقاضای پناهندگی دادند.

۴ بکس سر در سال ۲۰۰۲ به ایتالیا رفتند و پس از مسابقات بازنگشتند.

۴ بازیکن تیم فوتبال زنان در سال ۲۰۱۲ در آلمان فرار کردند.

۳ بازیکن تیم فوتبال نوجوانان در سال ۲۰۰۵ در آلمان پناهنده شدند.

۲۰ خبرنگار در سال‌های مختلف از آمریکا باز نگشته‌اند. ۵۰ روزنامه نگار پس از پایان ماموریت و یاهم دوره آموزشی در کشورهای اروپایی، استرالیا و کانادا پناهنده شدند.

از جانب دیگر بر بنیاد اصول وزارت امور خارجه یک دیپلمات باید سه سال در افغانستان و سه سال در بیرون کشور کار کند، اما در میان دیپلمات‌های افغانستان افرادی دیده شده‌اند که با وجود پایان دوره‌ی کارشان، سال‌ها در نمایندگی‌های سیاسی در بیرون از کشور فعالیت کرده‌اند.

همچنان لوی خرنوالی می‌گوید درباره‌ی چگونگی مصرف ۹ میلیون دالر بالای ترمیم ساختمان سفارت افغانستان در جاپان تحقیق می‌کند. زمانی که هارون امین به عنوان سفیر در جاپان کار می‌کرد، ۵ میلیون دالر برای خریداری ساختمان سفارت اختصاص داده شده و سپس ۹ میلیون دیگر به خاطر ترمیم این ساختمان تدارک دیده شد. پس از آنکه اکلیل حکیمی جایگزین هارون امین شد، او از همکاری در جهت دادن معلومات در باره چگونگی مصرف میلیون‌ها دالر بالای ترمیم این ساختمان خودداری کرده است.

بهره: ویکی پدیا، منابع خبری و تحلیلی، وبگاه وزارت خارجه و دفاع کشور، مقاله هاوتحلیل های نویسنده دروسایل اطلاعات جمعی، ریانووستی، وبگاه نیویارک تایمز و واشنگتن پست ...

شعری رازق فانی:

خدا گر پرده بردارد ز روی کار آدمها

چه شادیه‌ها خورد بر هم چه چه بازیها شود رسوا

یکی خندد ز آبادی، یکی گرید ز بربادی

یکی از جان کند شادی، یکی از دل کند غوغا

چه کاذب ها شود صادق، چه صادق ها شود کاذب

چه عابد ها شود فاسق، چه فاسق ها شود ملا

چه زشتی ها شود رنگین چه تلخی ها شود شیرین

چه بالا ها رود پائین، چه سفلی ها شود علیا

عجب صبری خدا دارد که پرده بر نمی‌دارد

وگر نه بر زمین افتد ز حیب محتسب مینا ...